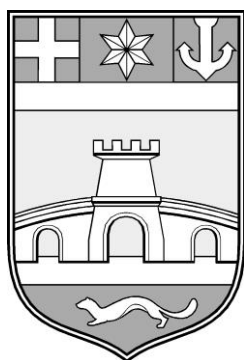

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU I
PROBLEMATICI RAZVOJA
OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *HOK Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije*
- *Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Osječko-baranjske županije*

Osijek, lipnja 2017.

INFORMACIJA O STANJU I PROBLEMATICI RAZVOJA OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Informaciju o stanju i problematici razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije pripremili su Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije te Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Osječko-baranjske županije.

Temeljni zakon koji regulira poslovanje obrta je Zakon o obrtu ("Narodne novine" broj 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 71/01., 49/03., 143/13. - Pročišćeni tekst, 68/07., 79/07. i 40/10. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske). Novi Zakon o obrtu stupio je na snagu 10. prosinca 2013. godine ("Narodne novine" broj 143/13.).

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlašteni obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Temeljem Zakona o obrtu, na razini Republike Hrvatske osnovana je Hrvatska obrtnička komora koja predstavlja samostalno stručno-poslovnu organizaciju obrtnika osnovanu radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred državnim tijelima. Članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori je obavezno.

Uz Hrvatsku obrtničku komoru na promicanju i zaštiti interesa obrtništva djeluje 20 područnih obrtničkih komora na razini županija i 116 udruženja obrtnika na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore.

Na području Osječko-baranjske županije (nastavno: Županija) djeluje Obrtnička komora Osječko-baranjske županije (nastavno: Obrtnička komora), dok na području Županije djeluje šest udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Baranje, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, Udruženje obrtnika Đakovo, Udruženje obrtnika Našice, Udruženje obrtnika Osijek i Udruženje obrtnika Valpovo).

I. HRVATSKA OBRITNIČKA KOMORA OBRITNIČKA KOMORA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

U Republici Hrvatskoj posluje 75.861 aktivni obrt koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u budućnosti. Obrtnička udruženja nastala su s ciljem unapređivanja obrtničkih struka, a poznata su još od antičkih vremena, kada su se nazivala collegia opificum. Na važnosti najviše dobivaju u XII. i XIII. stoljeću, u vrijeme snažnoga razvitka gradova i obrtničkih djelatnosti u njima.

Obrtništvo Županije baštineći višestoljetnu tradiciju udruživanja promiče svoje interese preko Obrtničke komore koja je osnovana 8. prosinca 1994. godine. Obrtnička komora osnovana je radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i time promiče obrtništvo. Ona prati i analizira gospodarsku politiku i njezino djelovanje na razvoj obrtništva.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrta bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2016. godine je 75.861 obrt, što je manje za 361 obrt ili 0,48% u odnosu na 2015. godinu.

Županija zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta, što čini 4,94% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Broj obrta po županijama i stanju obrta

Redni broj	Županija	U radu	Privremene obustave	Bez početka	Ukupno aktivni obrti *	Index aktivni obrti
1	Zagrebačka županija	4687	41	17	4745	6,25%
2	Krapinsko-zagorska županija	2281	25	3	2309	3,04%
3	Sisačko-moslavačka županija	1931	15	6	1952	2,57%
4	Karlovačka županija	1809	12	11	1832	2,41%
5	Varaždinska županija	2502	17	5	2524	3,33%
6	Koprivničko-križevačka županija	1212	6	2	1220	1,61%
7	Bjelovarsko-bilogorska županija	1037	6	3	1046	1,38%
8	Primorsko-goranska županija	7524	204	62	7790	10,27%
9	Ličko-senjska županija	1090	28	10	1128	1,49%
10	Virovitičko-podravska županija	1100	6	7	1113	1,47%
11	Požeško-slavonska županija	867		4	871	1,15%
12	Brodsko-posavska županija	2028	9	1	2038	2,69%
13	Zadarska županija	4258	68	92	4418	5,82%
14	Osječko-baranjska županija	3703	25	21	3749	4,94%
15	Šibensko-kninska županija	2955	64	29	3048	4,02%
16	Vukovarsko-srijemska županija	2125	17	13	2155	2,84%
17	Splitsko-dalmatinska županija	9486	195	147	9828	12,96%
18	Istarska županija	6996	145	43	7184	9,47%
19	Dubrovačko-neretvanska županija	3303	68	122	3493	4,60%
20	Međimurska županija	1183	12	5	1200	1,58%
21	Grad Zagreb	11885	83	250	12218	16,11%
	UKUPNO	73962	1046	853	75861	100,00%

* obrti u radu, privremena obustava, bez početka

Izvor: OR-MINPO (Obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta) stanje na dan 31.12.2016. godine

Obrtnička komora Osječko-baranjske županije zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta što čini 4,94% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

S 31. prosinca 2016. godine u Osječko-baranjskoj županiji bilo je 3.749 aktivnih obrta, što je u odnosu na 31. prosinca 2015. godine manje za 61 obrt ili 1,6%.

Udruženja obrtnika na području Osječko-baranjske županije

Na razini gradova djeluju udruženja obrtnika čija je zadaća promicanje, usklađivanje i zastupanje zajedničkih interesa obrtnika na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave. Udruženja obrtnika osnivaju se na teritorijalnom i strukovnom načelu i članovi su područne obrtničke komore.

U okviru Obrtničke komore djeluje 6 udruženja:

1. Udruženje obrtnika Baranje,
2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac,
3. Udruženje obrtnika Đakovo,
4. Udruženje obrtnika Našice,
5. Udruženje obrtnika Osijek i
6. Udruženje obrtnika Valpovo.

Prema postotku do najvećeg pada broja obrta došlo je u Udruženju obrtnika Donji Miholjac, Udruženju obrtnika Baranje i Udruženju obrtnika Đakovo.

Kretanje broja aktivnih obrta u posljednjih pet godina prikazano je u tablici 2., pad u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 2. Kretanje broja aktivnih obrta u razdoblju od 2012. do 2016. godine

Redni broj	Udruženja obrtnika	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	%	+ / - (2015/2016)
1.	Udruženje obrtnika Osijek	1.733	1.689	1.652	1.614	1.611	1,2	- 3
2.	Udruženje obrtnika Đakovo	919	898	866	832	812	2,5	- 20
3.	Udruženje obrtnika Našice	526	500	469	441	432	2,1	- 9
4.	Udruženje obrtnika Baranje	441	417	395	394	382	3,1	- 12
5.	Udruženje obrtnika Valpovo	372	370	350	331	326	1,6	- 5
6.	Udruženje obrtnika D. Miholjac	221	211	202	198	186	6,1	- 12
UKUPNO		4.212	4.085	3.934	3.810	3.749	100	- 61

Izvor: OR-MINPO - stanje po godinama

Cehovi na području Osječko-baranjske županije

Cehovi su oblik strukovnog povezivanja na razini područne obrtničke komore radi usklađivanja i rješavanja stručnih i ostalih pitanja od zajedničkog interesa za članove ceha. Organiziraju se u područnim obrtničkim komorama tako da svaka strukovna grupa obuhvaća u pravilu jednu granu, a kada interes članova to zahtjeva, jednu skupinu ili jednu podskupinu. Vrsta i broj cehova utvrđuje se statutom područne komore, a rad ceha aktom područne obrtničke komore.

Prema cehovskom ustroju, čija je zadaća promicanje i unapređivanje djelatnosti kojom se obrt bavi, te zastupanje interesa svojih članova koji obavljaju tu djelatnost, prikazan je broj obrta u tablici 3.

Tablica 3. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima u Osječko-baranjskoj županiji prema oznaci glavne djelatnosti

Cehovi	2015.	2016.	+/-
Proizvodno obrtništvo	403	383	- 20
Uslužno obrtništvo	1.523	1.563	+ 40
Ugostiteljstvo i turizam	438	412	- 26
Trgovina	516	472	- 44
Prijevoz osoba i stvari	242	242	-
Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	377	362	- 15
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	311	315	+ 4
UKUPNO	3.810	3.749	- 61

Izvor: OR-MINPO, Stanje: 31.12.2016. godine

Iz tablice je razvidno kako je do povećanja broja obrta došlo kod uslužnog obrta i neznatno kod frizerskih i kozmetičarskih obrta, dok je kod ostalih došlo do pada broja obrta.

Kako se u obrtu može prijaviti više djelatnosti tako obrti i pripadaju u više cehova. U tablici 4. je prikazan cehovski ustroj po svim djelatnostima.

Tablica 4. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini
* obrt može pripadati u jedan ili više cehova

Ceh	Broj obrta	%
Proizvodno obrtništvo	808	11,9
Uslužno obrtništvo	2.353	34,7
Ugostiteljstvo i turizam	561	8,2
Trgovina	1.656	24,4
Prijevoz osoba i stvari	446	6,6
Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	619	9,1
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	344	5,1
UKUPNO	6.787	100

Izvor: OR-MINPO, Stanje: 31.12.2016.

Prema cehovskom ustroju u aktivnim obrtima najzastupljenije je uslužno obrtništvo s 34,7% i trgovina s 24,4%, a slijedi ih proizvodno obrtništvo s 11,9%, ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo sa 9,1%, ugostiteljstvo sa 8,2%, prijevoz osoba i stvari s 6,6%, te frizeri, kozmetičar, njega tijela i fitness s 5,1%.

Na dan 31. prosinca 2016. godine u obrtima na području Republike Hrvatske bilo je zaposleno 154.848 osoba od kojih 56.558 obrtnika i 98.290 zaposlenika. To je za 1.493 ili 1,5% više zaposlenih u obrtu u odnosu na 2015. godinu.

U Osječko-baranjskoj županiji na dan 31. prosinca 2016. godine bilo je zaposleno 8.644 osoba, od kojih 2.853 obrtnika i 5.791 zaposlenika.

U usporedbi s 2015. godinom broj osoba osiguranika mirovinskog osiguranja u obrtima manji je za 75 osoba. Od početka recesije 2008. godine broj zaposlenih u obrtnima u Osječko-baranjskoj županiji je smanjen za 4.016 djelatnika.

Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2016. godini

Jedna od važnijih zadaća Obrtničke komore Osječko-baranjske županije su aktivnosti na promicanju obrtništva. U 2016. godini po sedamnaesti put uspješno je organiziran Obrtnički sajam u Osijeku u sklopu 23. Osječskog proljetnog sajma, održanom od 4. do 6. ožujka 2016. godine na sajamskom prostoru Pampas u organizaciji Obrtničke komore Osječko-baranjske županije i Osječskog sajma d.o.o., a pod pokroviteljstvom Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka. Također, Obrtnička komora je organizirala i nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na 19. Osječkom jesenskom sajmu koji je održan od 7. do 9. listopada 2016. godine.

Županija je sufinancirala nastup obrtnika na sajmovima sa 41.000,00 kuna. Obrtnici su imali mogućnost podnijeti zahtjev Županiji za sufinanciranje nastupa na sajmovima. Svaki obrtnik je imao mogućnost samostalno zatražiti od Županije i Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta sredstva za sajam. Obrtnička komora je o svemu obavijestila obrtnike, a komorski ured je pomogao obrtnicima napisati zahtjeve i poslati ministarstvu. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta sufinanciralo je troškove izlaganja na 17. Obrtničkom sajmu u Osijeku s 15.000,00 kuna.

Obrazovanje i osposobljavanje kadrova za potrebe obrtništva

U 2016. godini Obrtnička komora Osječko-baranjske županije uspješno je provela dva roka majstorskih ispita i 5 rokova Ispita o stručnoj osposobljenosti.

Ispiti o stručnoj osposobljenosti

Ispiti o stručnoj osposobljenosti organizirani su 2016. godine u 5 ispitnih rokovima. U svih 5 rokovima ukupno je 68 kandidata prijavio ispit, od čega je 57 kandidata položilo ispit (83,82 %).

Tablica 5. Ispiti o stručnoj osposobljenosti po godinama

Redni broj	Zanimanje	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
		Položilo	Položilo	Položilo	Položilo	Položilo
1.	Armirač	1	-	1	-	-
2.	Cvječar-aranžer	9	18	7	10	9
3.	Drvogalanterist	1	2	-	-	-
4.	Građevinski staklar	2	6	1	1	-
5.	Izolater	1	-	1	-	-
6.	Keramičar	4	-	2	-	-
7.	Maser	3	4	2	2	-
8.	Mehaničar za bicikle	-	-	5	1	2
9.	Pečenjar	2	1	2	1	1
10.	Podopolagač	1	2	4	-	-
11.	Poslužitelj jela i pića	24	34	41	31	32
12.	Priprem. bureka i pizza	1	2	1	1	4
13.	Priprem. jedn. jela i slast.	13	10	16	7	8
14.	Trgo. posl. i pozn. robe	2	-	-	-	-
15.	Vulkanizer	3	3	5	4	1
UKUPNO:		67	82	88	58	57

Izvor: Obrtnička komora

Majstorski ispiti

Majstorski ispiti provedeni su 2016. godine u dva ispitna roka, proljetnom roku u travnju 2016. i zimskom roku u studenom 2016. godine prema kalendaru Hrvatske obrtničke komore.

Majstorski ispit u 2016. godini položilo je 115 kandidata od ukupno prijavljenih 132 (87,12%).

Tablica 6. Majstorski ispiti po godinama

Redni broj	Zanimanje	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
		Položilo	Položilo	Položilo	Položilo	Položilo
1.	Alatničar	1	-	-	-	-
2.	Autoelektričar	-	-	-	1	1
3.	Autolakirer	-	-	-	-	-
4.	Autolimar	-	-	-	1	2
5.	Automehaničar	5	5	6	7	4
6.	Autoserviser	1	2	3	11	14
7.	Bravar	2	-	1	-	4
8.	Dimnjačar	1	-	1	1	-
9.	Elektroinstalater	1	6	5	3	1
10.	Elektromehaničar	1	4	1	3	4
11.	Fasader	-	1	-	2	3
12.	Fotograf	-	1	2	1	3
13.	Frizer	15	19	16	21	14
14.	Klesar	2	6	-	-	-

15.	Kozmetičar	1	2	2	-	5
16.	Krojač ženske odjeće	-	2	-	1	3
17.	Krojač muške odjeće	-	-	-	1	-
18.	Krovopokrivač	-	-	-	1	-
19.	Kuhar	8	9	8	13	10
20.	Limar	-	1	-	1	3
21.	Mesar	-	1	1	-	-
22.	Natkonobar	2	3	1	2	5
23.	Očni optičar	2	1	-	7	3
24.	Ortopedski obućar	-	-	-	-	6
25.	Pediker	3	4	2	-	-
26.	Plinoinstalater	3	3	4	2	8
27.	Soboslikar-ličilac	-	2	1	1	6
28.	Stolar	-	2	3	2	5
29.	Strojbravar	-	-	-	3	3
30.	Tesar	1	1	1	-	-
31.	Tokar	2	-	-	1	2
32.	Vodoinstalater	-	-	4	-	3
33.	Vodoinstalater, inst. g. i kl.	2	5	1	2	1
34.	Zidar	1	-	1	2	1
35.	Zlatar	-	-	1	-	1
UKUPNO:		54	80	65	90	115

Izvor: Obrtnička komora

Svečana podjela majstorskih diploma organizirana je 12. travnja i 22. srpnja 2016. godine.

Licenciranje radionica

Licencirane obrtničke radionice i slobodna naučnička mjesta temeljne su pretpostavke za provođenje naukovanja učenika, te ostvarivanje prava za prijem osoba na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.

U Osječko-baranjskoj županiji u 2016. godini licencirano je 47 obrtničkih radionica i trgovačkih društava (pravnih osoba). Tako sada na području Osječko-baranjske županije ima 1445 licenciranih radionica, od kojih su 579 aktivne licence i 966 neaktivne (obrtičke radionice mogu imati više licenci jer se odnose na pojedina zanimanja kojim se obrt bavi). Licenciranje obrtničkih radionica i pravnih osoba Obrtnička komora organizira prema podnijetim zahtjevima za izdavanje licenci.

Udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije

1. Udruženje obrtnika Baranje

Udruženje obrtnika Baranje teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Belog Manastira, te općina Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac.

Udruženje obrtnika Baranje na dan 31. prosinca 2016. godine imalo je 392 aktivna obrta.

Tablica 7. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Baranje u 2016. godini

Redni broj	Grad/Općina	2016. godina
1.	Grad Beli Manastir	121
2.	Općina Bilje	62
3.	Općina Čeminac	15
4.	Općina Darda	76

5.	Općina Draž	23
6.	Općina Jagodnjak	14
7.	Općina Kneževi Vinogradi	54
8.	Općina Petlovac	21
9.	Općina Popovac	6
Ukupno		392

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2016. godine po evidenciji udruženja

Usporedivši 2016. godinu s 2015. godinom u ukupnom broju aktivnih obrta (u radu i privremena obustava) došlo je do smanjenja za 12 obrta.

Tendencija opadanja broja obrta u odnosu na prethodna razdoblja na području Udruženja obrtnika Baranje odraz je nastavka ekonomske krize kao i sve veći odlazak baranjske populacije u inozemstvo. Udruženje obrtnika Baranje je poduzelo aktivnosti vezane za ublažavanje krize i rasterećenje dijela obveza koje obrtnici imaju prema gradovima i općinama. Isto tako provodi se niz radnji vezanih za reformu komorskog sustava, dajući primjedbe i prijedloge koji se objedinjuju na nivou Područne obrtničke komore i Hrvatske obrtničke komore, kako bi se komorski sustav učinio još efikasnijim. Udruženje također sufinancira nastupanje svojih obrtnika na raznim sajmovima.

S lokalnom radio postajom Radio-Baranja surađuju na taj način da svaku važnu obavijest vezanu za obrtnike Radio-Baranja objavljuje nekoliko puta dnevno kako bi obrtnici saznali novosti koje se njih najviše tiču. Udruženje obrtnika Baranje planira pokrenuti Internet stranicu www.uobaranje.hr gdje će se uz savjete za sadašnje i buduće obrtnike dnevno objavljivati i vijesti vezane uz obrtništvo. Udruženje obrtnika Baranje kreira i održava suvremeni informacijski sustav kojemu je zadatak skupiti sve kontakt telefone, mobitele i e-mailove obrtnika koji pripadaju Udruženju s krajnjim ciljem da u svakom trenutku bez posredovanja pošte, uz minimalne troškove te maksimalnu brzinu i točnost isporuči najnovije vijesti, pozive i zakone svome članstvu.

2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac

Udruženje obrtnika Donji Miholjac teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Donjeg Miholjca, te općina Podravska Moslavina, Viljevo, Magadenovac i Marijanci.

U Udruženju obrtnika Donji Miholjac na dan 31. prosinca 2016. godine bilo je registrirano 186 obrta.

Tablica 8. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2016. godini

Redni broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Donji Miholjac	138
2.	Općina Magadenovac	9
3.	Općina Marijanci	15
4.	Općina Podravska Moslavina	5
5.	Općina Viljevo	19
Ukupno		186

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje na dan 31.12. 2016. godine po evidenciji udruženja

Tablica 9. Broj aktivnih obrta po cehovima u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2016. godini

Redni broj	Cehovi	Broj obrta u radu
1.	Ceh proizvodnih djelatnosti	18
2.	Ceh poljoprivrede i akvakulture	68
3.	Ceh uslužnih djelatnosti	27
4.	Ceh ugostitelja i turističkih djelatnosti	13
5.	Ceh autoprijevoznika i autostruke	33
6.	Ceh trgovine	15
7.	Ceh frizera i kozmetičara	12
Ukupno		186

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje na dan 31.12.2016. godine po evidenciji udruženja

U odnosu na prijašnje godine broj obrta bio je u laganom opadanju (2009. godine bilo je 229 obrta, 2010. godine 219 obrta, 2011. godine 217 obrta, 2012. godine 221 obrt, 2013. godine 212 obrta, 2014. godine 202 obrta, 2015. godine 198 obrta), a jedan od većih razloga tome je i utjecaj gospodarske krize. U odnosu na 2015. godinu broj obrta u 2016. godini se smanjio za 12 uz tendenciju daljnjeg smanjenja broj obrta.

Uz financijsku pomoć Obrtničke komore, Udruženje obrtnika Donji Miholjac organiziralo je obrtnicima sudjelovanje na obrtničkim sajmovima. Pored navedenog Udruženje obrtnika Donji Miholjac bilo je suorganizator 10. Miholjačkog sajma - Sajam gospodarstva i poduzetništva. Sudjelovali su na kongresu ugostitelja, susretima autoprijevoznika na nivou Hrvatske obrtničke komore, organizirali su predavanje iz zaštite na radu gdje je bio veliki odaziv obrtnika, te druge aktivnosti koje su pomogle obrtnicima u redovom poslovanju.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na njihovo poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina - ljetne terase i drugo).

Novi Zakon o obrtu u mnogome je otežao rad udruženja obrtnika kao i cijelog komorskog sustava. Smanjenjem iznosa obveznog komorskog doprinosa došlo je do poteškoća financiranja normalnog rada udruženja, te organizacije gore navedenih aktivnosti, a ugrožena je i opstojnost Udruženja obrtnika Donji Miholjac.

3. Udruženje obrtnika Đakovo

Udruženje obrtnika Đakovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Đakovo, te općina Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava i Viškovci.

Udruženje obrtnika Đakovo na dan 31. prosinac 2016. godine imalo je registrirano 812 aktivnih obrta.

Tablica 10. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2016. godini

Redni broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Đakovo	587
2.	Općina Drenje	28
3.	Općina Gorjani	11

4.	Općina Levanjska Varoš	3
5.	Općina Punitovci	28
6.	Općina Satnica Đakovačka	27
7.	Općina Semeljci	72
8.	Općina Strizivojna	21
9.	Općina Trnava	12
10.	Općina Viškovci	23
Ukupno		812

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2016. godine po evidenciji udruženja

Tablica 11. Broj obrta po cehovima u Udruženju obrtnika Đakovo u 2016. godini

Redni broj	Cehovi	Broj obrta
1.	Proizvodni obrti	94
2.	Uslužni obrti	145
3.	Ugostitelja i turističkih djelatnika	103
4.	Trgovina	98
5.	Prijevoz	39
6.	Graditeljstvo	111
7.	Intelektualne usluge	66
8.	Poljodjelstvo i slatkovodno ribarstvo	156
Ukupno		812

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2016. godine po evidenciji udruženja

U odnosu na 2015. godini obrtništvo je u laganom opadanju jer su u 2016. godini zatvorena 20 obrta. Razlozi za zatvaranje obrtničkih radnji je utjecaj gospodarske krize, otvaranje mnogih trgovačkih centara na području koje pokriva Udruženje obrtnika Đakovo, kao i utjecaj financijske nediscipline. Tendencija zatvaranja obrta zaustavljena je u 2017. godini, a u prva 4 mjeseca otvoreno je 6 obrta više nego što je zatvoreno.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina, ljetne terase, autorske naknade, doprinos turističkoj zajednici i dr.), rad na crno, nedostatak školovanih kadrova, nemogućnosti naplate svojih potraživanja.

Positivni trendovi u razvoju obrtništva nastavili bi se povoljnijim kreditiranjem i poticajnim sredstvima, te smanjenjem opterećenja obrtnika - smanjenjem stopa poreza i doprinosa, fiskalnih poreza kako na državnoj razini tako i na lokalnoj razini, suzbijanjem rada na crno, školovanjem deficitarnog kadra, uvođenjem financijske discipline.

4. Udruženje obrtnika Našice

Udruženje obrtnika Našice teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Našica i općina Đurđenovac, Feričanci, Donja Motičina, Koška i Podgorač. Na dan 31. prosinca 2016. godine bilo je 432 aktivna obrta.

Tablica 12. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Našice u 2016. godini

Redni broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Našice	270
2.	Općina Đurđenovac	63
3.	Općina Feričanci	29
4.	Općina Donja Motičina	15
5.	Općina Koška	28
6.	Općina Podgorač	27
Ukupno		432

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje na dan 31. 12. 2016. godine po evidenciji udruženja

Tablica 13. Broj aktivnih obrta po cehovima u Udruženju obrtnika Našice u 2016. godini

Redni broj	Cehovi	Broj obrta
1.	Proizvodni obrti	61
2.	Građevinska sekcija	39
3.	Intelektualnih usluge	47
4.	Uslužna sekcija	75
5.	Ugostiteljstvo	42
6.	Trgovina	44
7.	Prijevoz	52
8.	Poljoprivreda	44
9.	Frizeri i kozmetičari	28
Ukupno		432

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje na dan 31. 12. 2016. godine po evidenciji udruženja

Broj obrta u 2016. godini u odnosu na broj obrta u 2015. smanjen je za 9 obrta. Od početka krize koja je počela u lipnju 2008. godine do 31. prosinca 2016. godine zatvoreno je 156 obrta.

Novi obrti nisu otvarani radi prepoznavanja poslovne prilike, već iz nužde i dobivanja novčanih sredstava Hrvatskog zavoda za zapošljavanje odnosno mjera sufinanciranja samozapošljavanja nezaposlenih osoba.

U 2016. godini obrti su se odjavljivali iz sljedećih razloga: pada potražnje za obrtničkim proizvodima i uslugama, dugih rokova naplate potraživanja kod obrtnika koji su svoje proizvode i usluge prodavali s odgodom naplate potraživanja, nemogućnosti poslovanja zbog blokade žiro računa, zaustavljanja gomilanja dugova na računima porezne uprave, visoka ulaganja za dostizanje propisanih zakonskih standarda, gubitak tržišne utakmice od neregistrirane konkurencije, odlazak u ilegalno obavljanje djelatnosti i odjava obrta radi prelaska radi registracije društva sa ograničenom odgovornošću ili jednostavnog trgovačkog društva.

Od početka gospodarske krize, koja je počela u lipnju mjesecu 2008. do 31. prosinca 2016. godine na području Grada Našica i općina, Đurđenovac, Feričanci, Donja Motičina, Koška i Podgorač u obrtništvu je izgubljeno 595 radnih mjesta.

U 2016. godini na području Grada Našica i općina, Đurđenovac, Feričanci, Donja Motičina, Koška i Podgorač u obrtništvu je otvoreno 10 radnih mjesta, što ukazuje na tek mali pozitivni pomak od početka krize 2008. godine i ujedno označava prvu godinu pozitivnog trenda. Također, broj obrta u prva 4 mjeseca 2017. godine povećao se na 445 obrta.

5. Udruženje obrtnika Osijek

Udruženje obrtnika Osijek teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Ernestinovo, Vladislavci, Vuka i Erdut.

U Udruženju obrtnika Osijek na dan 31. prosinca 2016. godine bilo je 1.611 aktivnih obrta u radu koji su razvrstani u sedam sekcija.

Tablica 14. Broj aktivnih obrta zajedno s izdvojenim pogonima po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Osijek u 2016. godini

Redni broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Osijek	1.375
2.	Općina Antunovac	35
3.	Općina Čepin	99
7.	Općina Erdut	56
4.	Općina Ernestinovo	22
5.	Općina Vladislavci	10
6.	Općina Vuka	14
Ukupno		1.611

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2016. godine po evidenciji udruženja

Tablica 15. Broj aktivnih obrta po cehovima u Udruženju obrtnika Osijek u 2016. godini

Redni broj	Cehovi	Broj obrta u radu
1.	Proizvodni obrti	161
2.	Uslužni obrti	722
3.	Ugostiteljstvo i turizam	151
4.	Trgovina	240
5.	Prijevoznici	95
6.	Poljoprivredne djelatnosti	63
7.	Frizeri i kozmetičari	179
Ukupno		1.611

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2016. godine po evidenciji udruženja

Broj aktivnih obrta u 2016. godini smanjen je za 3 obrta u odnosu na 2015. godinu. Usporen je trend smanjenja obrta u odnosu na protekle godine te se u 2016. godini neznatno smanjio broj obrta.

Napominju kako davati ocjenu stanja obrtništva prema podatku otvorenih i zatvorenih obrta je nezahvalno iz razloga što se: u grupi otvorenih obrta evidentiraju i registrirani obrti, ali bez početka rada, iako iskustveno mali broj stvarno započne s radom, analiza radnji koje se zatvaraju i otvaraju ne postoji osim evidencije po strukama.

Gotovo svi obrti članovi Udruženja obrtnika Osijek, posluju na lokalnom nivou, rade za potrebe domicilnog stanovništva ili kooperirajući s lokalnim trgovačkim društvima, bez nastupa na drugim tržištima.

Problem obrtnika je što u poduzetnički pothvat ulazi sam, sve probleme koji prate pokretanje samostalne gospodarske djelatnosti mora riješiti sam. Do 2006. godine obrt je bio vodeći nositelj u sektoru mikroekonomskih subjekata, međutim pretekla su ga trgovačka društva (d.o.o.) i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a naročito otvaranje jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću.

Udruženje obrtnika Osijek predlaže sljedeće aktivnosti: obavještavati udruženja obrtnika putem Obrtničke komore o svim mogućnostima sufinanciranja, poticanja i dodjeljivanja potpora i unapređivanja i razvoja obrtnika, angažirati obrtnike s njihovim iskustvima u svim izradama i strategijama gospodarskih smjernica na razini grada i županije, subvencionirati tradicijske obrte, subvencionirati obrtnike koji provode nova zapošljavanja, proširiti subvencioniranje izlaganja na sajmovima sa sajmom antikviteta, te izlaganje na štandovima povodom lokalnih događanja kada obrtnici takove štandove postavljaju. Očekuju pozitivne trendove jer i oslobođenja od plaćanja komorskog doprinosa u prvoj godini poslovanja svakako je vjetar u leđa novootvorenim obrtima.

Temeljna aktivnost Udruženja obrtnika Osijek je sada i u narednom periodu će biti pomoć članstvu u apliciranju bespovratnih poticaja u cilju jačanja konkurentnosti kao i u drugim vidovima pomoći u osnaživanju obrta kao privrednog subjekta. Iznjedrili su kroz projekte nove educirane kadrove, te svakodnevno rade na edukaciji članstva koja se tiče njihovih zakonskih prava i obveza, a koja im predstavljaju problem zbog nedovoljnog poznavanja materije. Cilj je potaknuti obrtnike na dodatne edukacije, apliciranje na brojne projekte koji nam se nude, pružiti podršku i pomoć u poslovanju kroz pravno usmjeravanje i savjetovanje, te ih pratiti na putu uspjeha.

6. Udruženje obrtnika Valpovo

Udruženje obrtnika Valpovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja gradova Valpova i Belišća, te općina Bizovac i Petrijevci. U Udruženju obrtnika Valpovo na dan 31. prosinca 2016. godine bilo je 326 aktivna obrta koji su razvrstani u sedam sekcija.

Tablica 16. Broj aktivnih obrta po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Valpovo u 2016. godini

Redni broj	Grad/Općina	Broj obrta
1.	Grad Valpovo	132
2.	Grad Belišće	118
3.	Općina Bizovac	50
4.	Općina Petrijevci	26
Ukupno		326

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Valpovo, stanje na dan 31. prosinca 2016. godine po evidenciji udruženja

Tablica 17. Broj aktivnih obrta u Udruženju obrtnika Osijek u 2016. godini

Redni broj	Cehovi	Broj obrta
1.	Proizvodni obrti	29
2.	Uslužni obrti	146
3.	Ugostiteljstvo i turizam	47
4.	Trgovina	43
5.	Prijevoznici	17
6.	Poljoprivredne djelatnosti	16
7.	Frizeri i kozmetičari	28
Ukupno		326

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2016. godine po evidenciji udruženja

U 2016. godini broj obrta smanjen je za jednog obrtnika u odnosu na 2015. godinu. Problemi obrtnika koji se i dalje javljaju vezani su uz velika opterećenja poreza, doprinosa te parafiskalnih nameta.

Udruženje obrtnika Valpovo pruža svojim obrtnicima pruža savjetodavnu pomoć te u uvjetima gospodarske krize sve više obrtnika koristi pravne usluge. Udruženje putem e-maila ili SMS-a te facebook stranice pravovremeno obavještava obrtnike o promjenama zakonskih okvira, poticajnim mjerama te o organiziranim seminarima i edukacijama za obrtnike.

Udruženje obrtnika Valpovo ističe uključivanje svih čimbenika gospodarskog razvoja radi opće koristi svih članova udruženja, te cjelokupnog hrvatskog gospodarstva.

II. PROJEKTI RAZVOJA OBRRTNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Skupština Osječko-baranjske županije je 8. srpnja 2014. godine na 9. sjednici donijela Odluku o potporama za poticanje razvoja poduzetništva na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/14.). Ovom Odlukom uređuju se uvjeti, način, te postupak odobravanja potpora za poticanje razvoja poduzetništva na području Županije.

Temeljem navedene Odluke i objavljenih javnih poziva obrtima s područja naše Županije odobravane su potpore za: pokretanje, razvoj i unapređenje poslovanja, informiranje i obrazovne aktivnosti, savjetovanje poduzetnika, promotivne aktivnosti, te za razvoj, primjenu inovacija i novih proizvoda. Također, Županija je i drugim projektima poticala razvoj obrtništva među kojima je najznačajniji sufinanciranje kamate za poduzetničke kredite obrtnika, kojim je omogućeno ishođenje financijskih sredstava po povoljnijim uvjetima.

Stručnim usavršavanjem obrtnika nastoji se pružiti obrtnicima odgovor na mnogobrojna pitanja vezana uz specifičnosti obrtništva, te znanja potrebna za unapređenje i razvoj obrtničke djelatnosti. Usavršavanje obično uključuje sadržaje kao što su financijsko ekonomsko poslovanje u obrtu, osnove podučavanja naučnika u obrtničkim radionicama, informatička znanja i vještine i drugo, te posebna predavanja kao što su: "Znanje - uvjet uspješnog poslovanja". U provedbi i organizaciji seminara uključena je Obrtnička komora, poduzetnički centri te Županija koja sufinancira aktivnosti informiranja i edukacije obrtnika.

U provedbi i organizaciji seminara uključena je Obrtnička komora te udruženja obrtnika na području Županije. U suradnji s Obrtničkom komorom, Županija je sudjelovala na različitim tribinama i okruglim stolovima na kojima su obrtnicima prezentirani projekti poticanja poduzetništva, kako na lokalnom, tako i na nacionalnom nivou, te im je na taj način omogućena bolja informiranost, kao i mogućnost korištenja bespovratnih sredstava i potpora. Županije je sufinancirala aktivnosti organiziranja sajмова Obrtničkoj komori.

Kreditiranje poduzetnika - Županija zajedno s Ministarstvom poduzetništva i obrta te nekim jedinicama lokalne samouprave subvencionira kamate na poduzetničke kredite. Županija je ovakvim kreditnim linijama dala snažan poticaj gospodarstvu, pomažući na taj način napore malih i srednjih poduzeća k postizanju konkurentnosti na domaćem i stranim tržištima, ali i omogućila kreditiranje poduzetnika. Pokrenute su dvije kreditne linije: Mjera 1. "**Kreditom do konkurentnosti**" (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta subvencionira kamatu 2% i Županija 1%, kreditni potencijal 27.000.000,00 kuna, prema podacima iz svibnja 2017. godine 14 zahtjeva u ukupnom iznosu 15.683.890,41 je odobreno u bankama, a 2 zahtjeva su u obradi u ukupnom iznosu 3.251.508,10 kuna) i "**Kreditiranje obrtnih sredstava**" (provodi se subvencioniranjem kamatne stope od 2 postotna poena od strane Osječko-baranjske županije i to do iskorištenja ukupnog kreditnog potencijala u iznosu od 40.000.000,00 kuna, prema podacima iz svibnja 2017. godine 157 zahtjeva u ukupnom iznosu 25.359.700,00 kuna je odobreno u bankama, a 48 zahtjeva je u obradi u ukupnom iznosu 5.480.000,00 kuna). Pojedine jedinice lokalne samouprave koje su se uključile u ove projekte dodatno sufinanciraju kamatnu stopu.

U cilju unaprjeđenja obrtništva, Županija svake godina izdvaja sredstva za projekte koje provodi Obrtnička komora te udruženja obrtnika. Tijekom 2016. godine Obrtničkoj komori, te udruženjima obrtnika Županija je isplatila ukupno 96.527,03 kune kako slijedi:

- Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za projekt informiranja i obrazovanja obrtnika "Znanje - uvjet uspješnog poslovanja" 20.239,53 kuna te za troškove sudjelovanja na sajmovima 41.000,00 kuna,
- Udruženju obrtnika Našice za projekt učenje njemačkog jezika i radionicu komunikacijskih vještina "Koje je boje tvoja osobnost?" 18.787,50 kuna,
- Udruženje obrtnika Đakovo za seminar za obrtnike - završni obračun obrtnika, tečaj informatike i engleskog jezika za obrtnike 15.000,00 kuna te za promotivne aktivnosti 1.500,00 kuna.

Stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja

Analizirajući gospodarske i društvene prilike u Županiji, uočena je potreba za stipendiranjem određenih vrsta deficitarnih zanimanja za koja se obrazuju učenici u strukovnim školama i studenti na visokim učilištima.

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2015./2016. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 68 prijava od toga 25 prijava za učenike i 43 prijave za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su s 13 učenika i 23 studenta. U tablici 18. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 18. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Ugostiteljsko-turistička škola Osijek	kuhar	4
2.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	stolar	3
3.	Obrtnička škola Osijek	stolar	1
4.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	zidar	2
5.	Srednja škola Valpovo	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	2
6.	Strojarska tehnička škola Osijek	Bravar/monter i obrađivač rezanjem i deformacijom	1
Ukupno			13

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 19. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2015./2016.

Redni broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	4
2.	Medicinski fakultet u Osijeku	4
3.	Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu	3
4.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	2
5.	Medicinski fakultet u Rijeci	2
6.	Geodetski fakultet u Zagrebu	2

7.	Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru	2
8.	Medicinski fakultet u Novom Sadu	1
9.	Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu	1
10.	Elektrotehnički fakultet u Osijeku	1
11.	Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu	1
Ukupno		23

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2016./2017. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 64 prijave od toga 14 prijava za učenike i 40 prijava za studente. Ugovori o stipendiranju potpisani su s 10 učenika i 23 studenta. U tablici 20. je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 20. Broj dodijeljenih stipendija po školama studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2016./2017.

Redni broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	zidar	4
2.	Ugostiteljsko-turistička škola Osijek	kuhar	3
3.	Obrtnička škola Osijek	stolar	3
Ukupno			10

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 21. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2016./2017.

Redni broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	2
2.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	2
3.	Medicinski fakultet u Osijeku	7
4.	Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu	1
5.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	3
6.	Medicinski fakultet u Zagrebu	1
7.	Medicinski fakultet u Rijeci	2
8.	Veterinarski fakultet u Sarajevu	1
9.	Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu	1
10.	Prehrambeno-tehnološki fakultet u Osijeku	1
11.	Pravni fakultet u Zagrebu	1
12.	Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu	1
Ukupno		23

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

III. PROBLEMATIKA OBRRTNIŠTVA S PRIJEDLOZIMA ZA NJIHOVO RJEŠAVANJE

Stabilan i povoljan zakonski okvir uklanjanje nepotrebnih administrativnih barijera, razumijevanje specifičnosti obrtništva i neophodna podrška države, esencijalni su za opstanak hrvatskog obrtništva. Gospodarska i financijska kriza nije jedini uzrok zabrinjavajućim statistikama. Značajnim dijelom zaslužno je i nepovoljno i nepoticažno poslovno okruženje, nedostatak političke volje i snage za provođenje strukturnih reformi, neophodnih za pokretanje gospodarstva.

Kako bi poboljšali poslovnu klimu u Republici Hrvatskoj i kako bi država stvorila poticajno i konkurentno poduzetničko okruženje te uvjete za rast i razvoj obrtništva i ukupnog gospodarstva obrtničke institucije predlažu:

1. Jačati pravni položaj obrtnika
2. Uvesti fleksibilno radno zakonodavstvo i zapošljavanje
3. Stvoriti stabilnu poreznu politiku i financiranje obrta
4. Uvesti financijsku disciplinu kroz bolju naplatu potraživanja
5. Voditi brigu o strukovnom obrazovanju kao što je temelj razvoja obrtništva
6. Jačati Hrvatsku obrtničku komoru kao zastupnicu interesa obrtnika.

1. Jačanje pravnog položaja obrtnika

Državna vlast često puta diskriminira položaj obrtnika na tržištu u odnosu na pravne osobe, stoga je potrebno u potpunosti uvažavati ustavna načela jednakosti pred zakonom i načela prema kojim se svim poduzetnicima osigurava jednak pravni položaj na tržištu.

Obrtnik, za razliku od trgovačkog društva, odgovara svom svojom imovinom (izuzeće je samo nužni dio za stanovanje i radionica), te je u svom poslovanju izložen riziku osobnog i obiteljskog bankrota. Zbog navedenog razloga, a u cilju zaštite obrtnika bilo bi potrebno propisati odgovornost obrtnika imovinom nastalom obavljanjem obrta, odvojeno od privatne imovine, te se kao jedna od mogućnosti predlaže uvođenje registra imovine stečene prije otvaranja obrta, iako bi cjelovito rješenje bilo uvođenje posebnog OIB-a za imovinu obrta.

2. Fleksibilno radno zakonodavstvo i zapošljavanje

Zbog potreba poslodavaca i zaštite radnika, nužno je propisati brže i jednostavnije kratkotrajno zapošljavanje na povremenim poslovima sklapanjem posebnih ugovora. Ovakva regulativa bitno bi smanjila rad na crno, odnosno rad bez ugovora, što osigurava veću zaposlenost te uključuje punu zaštitu radnika s pravom na mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Obrtnicima koji obavljaju djelatnosti i poslove s posebnim uvjetima treba priznati pravo na staž s povećanim trajanjem koja imaju i njihovi radnici obavljajući istovrsne poslove.

Za brzu i jednostavniju prekvalifikaciju i smanjenje nezaposlenosti u većoj mjeri treba koristiti javne ovlasti Hrvatske obrtničke komore za provođenje majstorskih ispita te ispita o stručnoj osposobljenosti.

3. Stabilna porezna politika i financiranje obrta

Nelojalna konkurencija neregistriranih djelatnosti uništava obrtništvo. Neophodna je dosljedna i učinkovita provedba Zakona o zabrani i sprečavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti.

Prilikom donošenja zakonskih propisa treba osigurati razdoblje prilagodbe gospodarstvenika za nove uvjete poslovanja.

Instrumentima porezne politike moguće je utjecati na povoljnije uvjete za gospodarstvo i te instrumente treba koristiti posebno za početne godine poslovanja i kroz poticanje potrošnje usklađivanjem stopa PDV-a i povećanjem porezno dopustivih izdataka.

4. Financijska disciplina kroz bolju naplatu potraživanja

Poštivanje propisanih rokova plaćanja daje stabilnost poslovanja i preduvjet su daljnjeg ulaganja i razvoja poslovanja.

U uvjetima krize veliki broj gospodarskih subjekata ne podmiruje svoja dugovanja, što je dovelo do propadanja mnogih, ali obrtnici potraživanja prema takvim dužnicima ne mogu otpisati bez pokretanja dugotrajnog i skupog sudskog postupka. Potrebno je promijeniti zakonsku regulativu i omogućiti neoporezivi otpis stvarno nenaplativih potraživanja.

5. Strukovno obrazovanje - temelj razvoja

Oblikovanje i provedba strukovnog obrazovanja i osposobljavanja mora biti zajednička odgovornost države, gospodarskih asocijacija, nadležnih ministarstava, obrta i poduzeća te strukovnih škola. Uključivanjem i partnerstvom svih dionika kao i dodjelom ovlasti i odgovornosti istima, osigurava se bolji prijenos informacija o potrebama tržišta rada kao i bolja usklađenost gospodarskog i obrazovnog sustava.

To su preduvjeti kako za uređen, kvalitetan, fleksibilan i prohodan sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja tako i uspješan razvoj i stvaranje konkurentnosti obrtništva i gospodarstva u cjelini.

Naročito je važno naglasiti učenje na radnom mjestu, odnosno naukovanje koje omogućuje lakše usvajanje znanja i vještina u strukovnom obrazovanju, te rezultira boljom zapošljivošću mladih. Isto tako potrebno je inzistirati na provedbi pomoćničkog ispita kao alata vanjskog vrednovanja znanja i vještina kao dokaza kvalitete obrtničkog obrazovanja.

Strukovne kvalifikacije se u našem društvu doživljavaju manje vrijednima od ostalih kvalifikacija, a upravo o njima ovisi razvoj gospodarstva i budućnost društva. Stoga je bitno više raditi na senzibilizaciji javnosti o važnosti strukovnog i cjeloživotnog obrazovanja.

6. Hrvatska obrtnička komora - zastupnica interesa obrtnika

Hrvatska obrtnička komora želi partnerski odnos s nositeljima vlasti te očekuje uključivanje kod donošenja zakona vezanih uz strukovno obrazovanje i gospodarstvo. Sudjelovanje Hrvatske obrtničke komore u radnim grupama ministarstava kod izrade prijedloga propisa i drugih dokumenata te razrade poticajnih mjera je jedini način da Hrvatska obrtnička komora kvalitetno izvršava zadatke i ovlasti koje su joj Zakonom o obrtu povjerene u svrhu zastupanja interesa obrtnika i obrtništva u cjelini.

Cilj i svrha poduzetničkih potpornih institucija sukladna je zadacima Hrvatske obrtničke komore propisanim Zakonom o obrtu pa nema razloga da se Hrvatska obrtnička komora ne uvrsti u njih jer bi se time u velikoj mjeri ojačala mreža poduzetničkih potpornih institucija u Republici Hrvatskoj i pružila mogućnost daljnjeg jačanja komorskog sustava.

Po istom načelu i u skladu sa Zakonom o obrtu i Statutom Obrtnička komora osječko-baranjske županije zastupa interese obrtnika na području Županije, te je njeno aktivno sudjelovanje u radu određenih tijela Županije nužno. Partnerstvo i poslovna suradnja Županije i Komore pridonosi boljem razumijevanju problema obrtnika i pomaže županijskim tijelima iznalaženje mogućnosti i rješavanje problema obrtnika koje su u njihovoj nadležnosti.

ZAKLJUČAK

Obrt je nakon društva s ograničenom odgovornošću najčešći ustrojbeni oblik poslovanja u Republici Hrvatskoj. Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrti bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2016. godine je 75.861 obrt, što je manje za 361 obrt ili 0,48% u odnosu na 2015. godinu.

U Županiji je na dan 31. prosinca 2016. godine bilo registrirano 3.749 aktivnih obrta, što je u odnosu na prosinac 2015. godine manje za 61 obrt ili za 1,6 %.

Prema podacima Obrtnog registra Ministarstva poduzetništva i obrta na dan 31. prosinca 2016. godine po udruženjima najveći broj obrtnika imalo je Udruženje obrtnika Osijek s 1.611 aktivna obrta, a slijede ga Udruženje obrtnika Đakovo s 812 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Našice s 432 aktivna obrta, Udruženje obrtnika Baranje s 382 aktivna obrta, Udruženje obrtnika Valpovo s 326 aktivna obrta i Udruženje obrtnika Donji Miholjac s 186 aktivna obrta.

U obrtima je na dan 31. prosinca 2016. godine bilo zaposleno 8.644 osoba što je za 75 osoba manje nego u prosincu 2015. godine

Kako bi poboljšali poslovnu klimu u Republici Hrvatskoj i kako bi država stvorila poticajno i konkurentno poduzetničko okruženje te uvjete za rast i razvoj obrtništva i ukupnog gospodarstva, nužno je:

1. Jačati pravni položaj obrtnika
2. Uvesti fleksibilno radno zakonodavstvo i zapošljavanje
3. Stvoriti stabilnu poreznu politiku i financiranje obrta
4. Uvesti financijsku disciplinu kroz bolju naplatu potraživanja
5. Voditi brigu o strukovnom obrazovanju kao što je temelj razvoja obrtništva
6. Jačati Hrvatsku obrtničku komoru kao zastupnicu interesa obrtnika.

Osnovna pretpostavka uspješnosti obrtnika široko je područje znanja koje obuhvaća poznavanje struke i tehnološkog procesa, poznavanje metoda organizacije i upravljanja poslovanjem, poznavanje pravnog okvira poslovanja i cjelokupnog poslovnog okruženja.

Sprječavanje financijske nediscipline i velikog kašnjenja u plaćanju, te propisivanje obveznih rokova plaćanja imalo bi pozitivan utjecaj na poslovanje obrta, te bi dovelo do značajnog razvoja obrtništva u cjelini.

Kako bi se dodatno potakao razvoj obrtništva, novoosnovani obrti trebali bi imati olakšice kod oporezivanja dohotka za početne godine rada. Kod promjene poreznih stopa treba voditi računa o poreznim razredima, te omogućiti fleksibilnost postupanju u slučaju teškoća i eventualnih dugovanja.

Također, kako bi se olakšalo poslovanje novoosnovanim obrtima, bilo bi potrebno osigurati mentorstvo stručnjaka iz različitih područja koji bi na terenu rješavali pojedine probleme u poslovanju obrtnika.

Izradom nacionalnog obrazovnog kurikuluma nužno je utjecati na cjelokupni sustav obrazovanja. Potrebno je definirati mrežu škola i obrazovnih programa. Upisna politika treba što više uključiti poduzetnike, te određenim mjerama poboljšati opremljenost licenciranih radionica koje su preduvjet za izvođenje praktična nastave.

Nužno je motivirati obrtnike i poduzetnike za primanje učenika na naukovanje uvođenjem poreznih olakšica. Potrebno je uvesti vertikalnu prohodnost u obrazovanju za obrtnička zanimanja, kako bi učenicima omogućili nastavak obrazovanja i stručnog usavršavanja.